

ØSTRE INNLANDET TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 18.07.2024 i Østre Innlandet tingrett,
Sak nr.: 24-081084TVA-TOIN/THAM
Dommer: Dommerfullmektig Kaja Løhren Borg
Saken gjelder: Begjæring om tvangsfullbyrdelse av dom

Norsin Invest AS

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

mot

Hs Eie AS
Strandvegen 172/174

KJENNELSE

Saken gjelder krav om tvangsfullbyrdelse av dom.

På vegne av Norsin Invest AS og [REDACTED] fremsatte advokat [REDACTED] begjæring om tvangsfullbyrdelse av krav om annet enn penger den 22. mai 2024. Saksøkte er Strandvegen 172/174 og HS Eie AS. Bakgrunnen for begjæringen om tvangsfullbyrdelse er dom avsagt av Østre Innlandet tingrett 15. mai 2023. Slutningen lyder slik:

1. Årsmøtevedtaket i Sameiet Strandvegen 172/174 datert 20.06.2021, sak 15, som innebærer at adkomst på nordsiden av bygget på eiendommen skal omgjøres til «grøntstruktur» er ugyldig.
2. Sameiet Strandvegen 172/174 pålegges innen 14 dager fra dommens forkynnelse å tilbakeføre grunnen på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune til adkomst foran boligseksjonene.
3. Sameiet Strandvegen 172/174 pålegges innen 14 dager fra dommens forkynnelse å sette opp igjen parkeringskilter på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune.
4. Hs Eie AS dekker kostnadene forbundet med postene 2 og 3 fullt ut alene.
5. Hs Eie AS betaler innen 14 dager fra dommens forkynnelse sakskostnader til [REDACTED] og Norsin Invest AS v/ Christer Johansens kroner 162 258.

Dommen ble anket til lagmannsretten av saksøkte. Ved Eidsivating lagmannsretts beslutning av 7. desember 2023 ble det ikke gitt samtykke til å fremme anken. Beslutningen om ankenektelse ble videre anket til Høyesterett. Høyesterett forkastet anken i kjennelse datert 2. april 2024. Tingrettens dom er etter dette rettskraftig.

Saksøker har i begjæringen om tvangsfullbyrdelse anført at domsslutningens punkt to og tre ikke er oppfylt og det er disse forholdene som er begjært tvangsfullbyrdet, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 13-1.

Begjæringen om tvangsfullbyrdelse ble forelagt for saksøkte 23. mai 2024, med frist til 6. juni 2024 for bemerkninger.

På vegne av sameiet Strandvegen 172/174 og HS Eie AS inngav Hanne Sine Andresen bemerkninger til begjæringen om tvangsfullbyrdelse 31. mai 2024. Etter dette innga advokat Hoel prosesskriv i saken 13. juni 2024 og Andresen ytterligere bemerkninger 20. juni 2024. I Andresens bemerkninger fra 20. juni fremgår det eksplisitt at det ikke vil bli gitt ytterligere bemerkninger.

Saksøker har i det vesentlige gjort gjeldende

Saksøker har anført at punkt to og tre i tingrettens dom ikke oppfylt idet saksøkte ikke har tilbakeført i samsvar med domsslutningen, og har gjort det klart at man heller ikke har til

hensikt å gjøre det. Ifølge saksøker har saksøkte i det hele tatt sterkt motvilje mot å forholde seg til dommen. Saksøker har presisert at det er domsslutningen som skal gjennomføres og at det innebærer en tilbakeføring til opparbeidet og gruset biloppstillingsplass. Ifølge saksøker har det ikke vært tvil om adkomstens tidligere utforming. I den forbindelse har saksøker blant annet vist til at det under hovedforhandlingen i tingretten ble fremlagt en rekke bilder av adkomsten før og etter saksøktes inngrep, som viser tilstanden.

Ifølge saksøker har de saksøkte gjort en rekke hensiktsmessighetsvurderinger i forsøk på å gjennomføre domsslutningen. Etter saksøkers syn er det ikke rom for slike hensiktsmessighetsvurderinger, da det er dommen alene som setter rammene for hvordan slutningen skal gjennomføres. Saksøker har i den forbindelse fremhevet at de uansett er uenige i hensiktsmessighetsvurderingene til saksøkte.

Videre har saksøker fremhevet at dommen gjelder et privatrettslig forhold mellom partene. Hva Hamar kommune måtte mene om tiltakene er ikke en del av vurderingene som skal gjøres ved gjennomføring av domsslutningen. Dersom kommunen har synspunkter på skiltingen, er dette ifølge saksøker et forhold mellom sameiet og kommunen.

Saksøker har på denne bakgrunn krevd tvangsfullbyrdelse av punkt to og tre i domsslutningen, jf. tvangsfullbyrdsloven § 13-1, jf. § 4-1 andre ledd bokstav a.

Videre har saksøker krevd at tingretten bestemmer at saksøker selv skal stå for tilbakeføringen av arealet i nord og at saksøkte på forhånd skal betale de sannsynlige kostnadene ved tiltaket, jf. tvangsfullbyrdsloven § 13-14. I den forbindelse har saksøker anført at dette er den eneste måten å få grunnen tilbakeført på og å få gjenoppført skiltene. Kostnadene ved tiltaket er beregnet til kr 32 500.

Det er nedlagt følgende påstand:

1. Østre Innlandet tingretts dom 15.05.2023, domsslutningens punkt 2, tvangsfullbyrdes ved at Norsin Invest AS og [REDACTED] besørger nødvendige arbeider for å tilbakeføre grunnen på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune til adkomst foran boligseksjonene.
2. Østre Innlandet tingretts dom 15.05.2023, domsslutningens punkt 3, tvangsfullbyrdes ved at Norsin Invest AS og [REDACTED] besørger nødvendige arbeider for å sette opp igjen parkeringsskilter på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune.
3. HS Eie AS betaler kr 32.500 til den kontoen saksøkerne anviser senest 14 dager etter at kjennelse er avsagt.
4. HS Eie AS betaler omkostningene ved tvangsfullbyrdsessaken innen 14 dager fra kjennelse er avsagt med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Saksøkte har i det vesentlige gjort gjeldende

Saksøkte har anført at de har foretatt en hensiktsmessig tilbakeføring av grunnen og at de har oppfylt punktene i tingrettens domsslutning. I den forbindelse er det vist til at dommen sier at grunnen skal tilbakeføres til adkomst og at dommen ikke spesifiserer hvordan dette skal gjøres. Ifølge saksøkte må tilbakeføring av grunnen til adkomst forstås slik at det henviser til adkomsten som sådan og ikke dens materielle og visuelle utforming.

Saksøkte har opplyst at adkomsten som nå er gjenopprettet er både funksjonell, praktisk og estetisk god. Det er etablert et tydelig skille mellom kommunal grunn og sameiets grunn, som er til det bedre for tomten som sådan og ikke minst for å unngå at strandgjester parkerer inn på sameiets område. Saksøkte har etterlyst argumenter for hvorfor boligseksjonene har behov for hver sin adkomst. I den forbindelse har saksøkte vist til at boligseksjonene har frafalt krav om parkering og biloppstillingsplass i dommen. Saksøkte mener derfor at det ikke lenger er behov for en adkomst i dobbel bilbredde og etter saksøktes oppfatning er det lite hensiktsmessig å tilbakeføre en adkomst i forhold til en tidligere praksis som er frafalt og som også er en unødvendig bruk av fellesarealet. Saksøkte stiller også spørsmål ved hvorfor ikke gjenoprettelsen de har foretatt er god nok og etterlyser hvilke ulemper denne adkomsten egentlig har for saksøker. Saksøkte har i sine siste merknader fra 20. juni 2024 også anført at det ikke lar seg gjøre å rekonstruere adkomsten nøyaktig slik den var utformet tidligere.

I forhold til punkt to i domsslutningen har saksøkte videre fremhevet at de har lagt vekt på å velge kvalifisert hjelp til arbeidet med å tilbakeføre grunnen til adkomst. Adkomsten slik den nå er gjenopprettet er tilpasset omgivelsene på beste måte og er gjort på en skånsom måte, og i tråd med reguleringsplanen som viser at dette området skal være grøntareal, samtidig som en fullt ut funksjonell adkomst ved bruk av bil nå er tilgjengelig for boligseksjonene. Om boligseksjonene kjører på grus/naturtomt eller gressarmering må etter saksøktes syn være uvesentlig.

Saksøkte har også opplyst at næringsseksjonen har mange leietakere i bygget og driver selv omfattende utadrettet virksomhet i form av utleie til selskaper, kurs og møter. Den utadrettede virksomheten er økende og det planlegges endringer i bygget som skal legge til rette for dette. Saksøkte har presisert at eiendommen først og fremst er en næringsseiendom som folk kommer til fra alle kanter, og ikke en to-delt eiendom som består av boligseksjoner og en næringsseksjon.

Når det gjelder domsslutningens punkt tre har saksøkte fremhevet at det skiltet sameiet er dømt til å sette opp truer med borttauing av biler også utenfor innkjøringen, altså på kommunal grunn, noe saksøkte mener de ikke har adgang til å gjøre. Saksøkte har i den forbindelse vist til e-postdialog med veiforvalter i Hamar kommune og til at saksøker har sagt seg villig til å fjerne teksten som truer med borttauing av biler utenfor innkjørselen. Etter saksøktes syn er det uansett på bakgrunn av den endrede bruken av adkomsten tilstrekkelig å sette opp ett skilt, forutsatt at tekst hvor det trues med borttauing også utenfor innkjøringen fjernes, for å unngå at uvedkommende kjører inn der for å sette fra

seg bilen. Videre anføres det at det også burde holde med ett skilt ved den nå gjenopprettede adkomsten, også hvis den i fremtiden skulle bli utformet slik at to biler kan kjøre inn samtidig. I den forbindelse er det argumentert med at det er uvanlig at det settes opp to likelydende skilt på hver side av en adkomst.

Saksøkte har ikke nedlagt noen formell påstand, men det fremgår avslutningsvis i merknadene fra 31. mai 2024 at man ved å se på bildene fra før og nå håper at adkomsten slik den fremstår i dag får bestå og at det forhåpentligvis denne gangen kan gjøres en befaring med partene til stede på eiendommen slik at tingretten faktisk kan se hvordan forholdene er her.

Retten legger etter dette til grunn at saksøktes påstand er at saksøkers begjæring om tvangsfullbyrdelse ikke tas til følge.

Rettsens vurdering

Det er fremsatt begjæring om tvangsfullbyrdelse på krav om annet enn penger. Saken behandles således etter tvangsfullbyrdeslovens regler.

Etter tvangsfullbyrdesloven § 13-1 kan den som har et krav som går ut på annet enn betaling av penger kreve tvangsfullbyrdelse, når det foreligger et tvangskraftig tvangsgrunnlag. En rettskraftig dom er et alminnelig tvangsgrunnlag, jf. tvangsfullbyrdesloven § 4-1 annet ledd bokstav a. I denne saken foreligger det som nevnt overfor en rettskraftig dom, og oppfyllelsesfristen i domsslutningen er utløpt. Avgjørelsen kan dermed tvangsfullbyrdes dersom saksøkte ikke har utført handlepliktene.

Partene har gitt en beskrivelse av bakgrunnen for tvisten. Retten finner det ikke nødvendig å gå nærmere inn på dette. Det vises til at det foreligger en rettskraftig avgjørelse. Det følger av domsslutningen punkt to at sameiet Strandvegen 172/174 skal tilbakeføre grunnen på nordsiden av bebyggelsen til adkomst foran boligseksjonene. Av punkt tre følger det at sameiet Strandvegen 172/174 skal sette opp igjen parkeringsskilter på nordsiden av bebyggelsen.

Saksøkte har opplyst at de har gjenopprettet adkomsten på en funksjonell, praktisk og estetisk god måte, som på best mulig måte er tilpasset omgivelsene og er i tråd med reguleringsplanen. Når det gjelder adkomsten forstår retten saksøkte dit hen at de mener at denne både er i henhold til domsslutningen og at den ivaretar både saksøker og omgivelsene på best mulig måte.

Retten bemerker at partene også etter at avgjørelsen er rettskraftig, *kan* komme til en minnelig løsning på tvisteteamet. I en sak om begjæring om tvangsfullbyrdelse, er det imidlertid utenfor rettsens kompetanse å vurdere mulige minnelige løsninger eller alternativer til det som fremgår av domsslutningen. Når fristen er utløpt og gjennomføring ikke har funnet sted, plikter retten å fullbyrde avgjørelsen uten ytterligere realitetsvurdering.

Spørsmålet blir etter dette hva som kan begjæres fullbyrdet som følge av den avsagte dommen.

Dette følger etter rettens syn direkte av domsslutningen i den dom som kreves tvangsfullbyrdet at saksøkte skal tilbakeføre grunnen på nordsiden av bebyggelsen til adkomst foran boligseksjonene og at de skal sette opp igjen parkeringskilter på nordsiden av bebyggelsen.

Retten kan ikke se at det hefter noen usikkerhet med hensyn til hvordan adkomsten fremsto før endringen som var til behandling i tingrettens dom. Dette underbygges for det første av tingrettens premisser og domsslutning, basert på fremlagt dokumentasjon. Videre underbygges det av lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet.

Lagmannsretten har presisert at det er tale om en tilbakeføring av grunnen til adkomst foran boligseksjonene, slik de var *før* effektueringen av årsmøtevedtaket og videre at det er tale om å muliggjøre en adkomst med bil på arealet, i samsvar med *tidligere* bruk (rettens kursivering). At det ikke hefter noen tvil om dette understøttes også av saksøktes egne innsendte merknader der det er vist til bilder av hvordan adkomsten så ut tidligere og hvor det er fremhevet at den er gjenopprettet på mest mulig hensiktsmessig måte.

Retten bemerker også at en naturlig språklig forståelse av «tilbakeføring» tilsier at adkomsten skal settes tilbake til slik den var forut for endringen.

Retten mener derfor at det fremgår klart av tingrettens slutning, sammenholdt med domspremissene, hvordan tilbakeføringen av adkomsten skal skje og se ut. Retten er derfor uenig med saksøkte i at det ikke er spesifisert hvordan dette skal gjøres.

Retten finner videre at det fremgår klart av domsslutningen, og dommens premisser hvordan parkeringsskilt og plassering av disse skal gjennomføres. Retten er også enig med saksøker i at dersom kommunen har synspunkter på skiltingen så er dette et forhold mellom sameiet og kommunen.

Det er etter rettens syn ingen opplysninger om at det foreligger hindringer som gjør det umulig for saksøkte å oppfylle punkt to og tre i domsslutningen fra tingrettens rettskraftige dom, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 13-8 fjerde ledd.

Vilkårene for å fullbyrde kravene er etter dette tilstede, og begjæringen tas til følge.

Tvangsfullbyrdelse av et krav på annet enn penger skjer etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13. Kravet faller inn under kategorien «andre handleplikter», jf. kapittel 13 del V. Fullbyrdelse reguleres av lovens § 13-14 som gir anvisning på tre alternative fullbyrdelsesmåter; saksøker gis rett til å utføre handleplikten, namsmannen kan pålegges å gjøre det samme eller saksøkte kan pålegges en løpende mulkt for hver dag eller uke som går uten at handleplikten blir oppfylt.

Valget av fullbyrdingsmåte må skje etter en konkret vurdering. Retten skal ved vurderingen ta hensyn til hvilket alternativ som er mest mulig effektivt for fullbyrding, hensynet til saksøkte og hensynet til bruk av offentlige ressurser, jf. Ot.prp.nr.65 (1990-91) punkt 2.5.3. Av forarbeidene fremgår det blant annet at:

«Etter gjeldende rett skal fullbyrdingen i normaltillfellene skje ved at namsretten gir saksøkeren rett til å foreta handlingen på saksøktes vegne (tvfbl § 237 første ledd første punktum). Denne bemyndigelsen innebærer at saksøkeren får rett til å få utgiftene dekket av saksøkte. Men forutsetningen for utgiftsdekning må være at arbeidet utføres skikkelig og rasjonelt, så det ikke påløper unødige utgifter av noen størrelse. Utfører saksøkeren arbeidet selv, kan vedkommende beregne seg en rimelig lønn for det hvis arbeidet er av en slik karakter at det vanligvis blir betalt for det.»

Utgangspunktet er etter dette at saksøker gis rett til å foreta handlingen på vegne av saksøkte. Dette fremstår også for retten i denne konkrete saken som det mest hensiktsmessige alternativet. Sett hen til saksøktes handlemåte i saken, ved at de ikke har tilbakeført i samsvar med domsslutningen til tross for at det har gått over ett år fra tingrettens dom og flere måneder fra Høyesterett forkastet anken, samt at saksøkte fastholder at det som er gjort må anses tilfredsstillende og hensiktsmessig, til tross for at det ikke er i samsvar med domsslutningen, fremstår det ikke som et egnet eller tilrådelig alternativ at saksøkte selv gjennomfører og utfører fullbyrdsen. På denne bakgrunn finner retten at punkt to og tre i domsslutningen skal fullbyrdes gjennom at saksøkerne Norsin Invest AS og ██████████ gis rett til å utføre handleplikten.

Det følger av tvangsfullbyrdsloven § 13-14 annet ledd første punktum at dersom oppfyllelsen blir gjennomført ved at saksøkeren eller namsmyndigheten selv utfører den handling som saksøkte plikter å utføre, svarer saksøkte for utgiftene. Videre fremgår det av annet punktum at retten ved kjennelse kan pålegge saksøkte å betale de sannsynlige kostnader forskuddsvis.

Saksøker har fremlagt et kostnadsestimat på kr 32 500 for tilbakeføringen. Dette fremstår for retten som sannsynlige, påregnelige og adekvate kostnader. Retten finner derfor at saksøkte i tråd med det som fremgår av bestemmelsen overfor skal svare for utgiftene. Videre finner retten at kostnadene skal utbetales forskuddsvis. Til støtte for dette vises det blant annet til saksøktes motvilje mot å tilbake stille i samsvar med domsslutningen.

Saksøker har ikke opplyst til hvilket kontonummer beløpet skal utbetales til, utover at det under påstandsgrunnlag nummer tre er opplyst til «den kontoen saksøkerne anviser». Saksøkte pålegges etter dette å betale kr 32 500 til den kontoen saksøkerne anviser innen to uker fra kjennelsens forkynnelse.

Sakskostnader

Saksøkerne Norsin Invest AS og [REDACTED] har vunnet saken, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 3-1 jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. De vant også den forutgående underliggende tvisten i saken. De har derfor krav på full erstatning for sine sakskostnader. Retten kan ikke se at unntaksbestemmelsene kommer til anvendelse.

Det er fremlagt omkostningsoppgave stor kr 35 716,25. Av dette er salær angitt til kr 28 525(11,25 timer) og merverdiavgift til kr 7 131,25. Rettsgebyret i herværende sak er kr 1 404, som også er krevet dekket. Retten anser omkostningene som nødvendige og saksøker tilkjennes etter dette sakskostnader med totalt kr 37 120,25.

SLUTNING

1. Østre Innlandet tingretts dom 15. mai 2023, domsslutningens punkt 2, tvangsfullbyrdes ved at Norsin Invest AS og [REDACTED] besørger nødvendige arbeider for å tilbakeføre grunnen på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune til adkomst foran boligseksjonene.
2. Østre Innlandet tingretts dom 15. mai 2023, domsslutningens punkt 3, tvangsfullbyrdes ved at Norsin Invest AS og [REDACTED] besørger nødvendige arbeider for å sette opp igjen parkeringsskilter på nordsiden av bebyggelsen på gnr. 1 bnr. 1846 i Hamar kommune.
3. HS Eie AS skal innen to uker fra kjennelsens forkynnelse betale 32 500 – trettitotusenfemhundre – kroner til det kontonummer Norsin Invest AS og [REDACTED] anviser.
4. HS Eie AS skal innen to uker fra kjennelsens forkynnelse betale i sakskostnader til Norsin Invest AS og [REDACTED] 37 120,25 – trettisjutusenettthundreogtjue – kroner og – tjuefem – øre med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Retten hevet

Kaja Løhren Borg

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med original.

Mona Kristiansen

Rådgiver

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar sannsynlighetsovervekt for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.